

# SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

## Dolenjska železnica.

I.

Trgovinska in obrtniška zbornica kranjska je imela petek 11. t. m., kakor smo obznanili, sejo. Odprl jo je predsednik gosp. V. C. Zupan ob petih popoldne sledečim nagovorom: „Povabil sem vas, spoštovani gospodje, danes k izredni seji, ker je jako važna deželna zadeva na dnevnem redu: namreč zadeva dolenjske železnice kot stavbe za obubožane, po elementarnih nevihtah nesrečene rojake.

„Uže poprej je vsled sklepa, ki ga je trgovinska zbornica enoglasno storila, pisarnica na skupno ces. kr. ministerstvo poslala obširno poročilo motivov glede stavb, ki naj bi se v polajšanje revščine vnesrečenih Dolenjcev pričele.

„Ker je pa zopet 12. in 13. o. m. v več krajih na Dolenjskem toča neizrečeno škodo naredila, ki znaša nad pol milijona, terja tudi od nas na novo dolžnost, da se zopet obrnemo na slavno vlado, tikoma zidanja dolenjske železnice kot stavbe za olajšanje revščine. Predno pak dotične pozitivne predloge stavim, dovolim si danes pač iz mnogih razlogov poprej nekaj kratkih pojasnenj. — Ko je slavno c. kr. trgovinsko ministerstvo pod nj. ekselencijo baronom Wüllerstorffom na tukajšnjo trgovinsko in obrtniško zbornico stavilo terjanje, naj naznači one železniške črte, ki bi se imele naprvo dovršiti, je kranjska trgovinska in obrtniška zbornica predložila več črt, ki naj bi se urno izdelale, in sicer: mej Št. Petrom in Reko, mej Ljubljano in Beljakom, mej Beljakom in Franzensfeste, mej Ljubljano pa Karlovcem, mej Karlovcem pa Siskom, mej Karlovcem pa Reko.

„Naša komora je imela takrat osobito zvezanje severozapada z jugom in jugovshodom pred očmi, oziroma na jadransko in črno morje, kar se je mej drugim v spomenici trgovinske zbornice izrekoma naglašalo.

„Gospoda! Veseli me, da imam vendar enkrat priložnost, da konstatiram, da je bivši državni kancelar Beust, ki je kakor znano, tudi za gorensko deželnicu v parlamentu prvo besedo govoril, meni ob svojem času, kot dovitelju neke deputacije določno izrekel, da mu je bilo jasno izdelana spomenica trgovinske zbornice povod, potegnati se toplo za te črte, ker je čisto resnično, ako se trdi, da, ako bodo turške železnice dovršene, bode potem iz Londona v Konstantinopol najkrajša pot čez Kranjsko. Torej menim da tudi potreba zapoveduje dolenjsko železnico.“

Iz tega, in iz zadnjich omenjenih sprejetih nasvetov, bralci razvidijo, da se kranjska trgovinska zbornica, posebno pa njen načelnik V. C. Zupan, neutrudno poteguje za to železnico, ki bi naši slovenski deželi v narodno gospodarstvenem oziru neizmerno koristila. Kaj pa je še za to storil poslanec Dežman, katerega korteži so pri zadnji volitvi Dolenjcem za gotovo obetali, da le on bode železnico pridobil, in je bil Dežman res le vsled tega voljen? Nič.

O vprašanji te železnice in o njeni splošni važnosti, te dni še govorimo.

## Deželni zbori.

### Deželni zbor kranjski.

(I. seja 15. sept.) Ob 11. uri odpre deželni glavar dr. vitez Kaltenecker z nemškimi govorniki deželni zbor. On pravi, da

vsa dežela veselo pozdravlja, da se je zbral prvi avtonomni organ naše dežele, kateri bode imel priliko uresničiti mnogo želj in zahtevanj prebivalstva. Posebno deželni odbor je vesel, da je zopet v zvezi z deželnim zborom. Deželni odbor se je trudil ustreči vsem željam deželnega zbora. Potem navaja raznovrstne predloge, katere bode deželni odbor zboru predložil, mej drugimi popravo deželne šolske postave, občinske postave, postave o glavnih občinah itd. Deželni glavar izraža upanje, da ga bode deželni zbor pri njegovem delu podpiral. — V slovenskem jeziku nadaljevaje reče, da blagost, korist in sreča domovine bode gotovo vse poslance navduševala k složnemu delovanju.

K vladnemu zastopniku, dvornemu svetniku Widmannu obrnen reče, da prosi za podporo od strani vlade. Potem se spominja umrlega deželnega predsednika grofa Aleksandra Auersperga in zbor s trikratnim slava- in „hoch“-klicem na cesarja začne zborovanje.

Vladni zastopnik dvorni svetnik Widmann pozdravlja samo v nemškem jeziku deželni zbor, in obeta, da bode v službi Nj. Veličanstva cesarja vse storil, kar je v njegovi moči na korist dežele.

Potem priporoča vladne predloge, zaradi varstva divjačine, in predlogo zaradi uravnavanja deželno-zemljiškega zaklada in poljskega varstva.

Deželni poslanec pl. Schrey stori potem obligatno obljubo.

Poslancu g. Braune-ju se dovoli 14dnevni odpust, poslancu g. Jugovicu odpust za 3 tedne.

Za uredovatelja se izvolita dr. Poklukar in vitez Zavinišek.

Za verifikatorja pak: Dežman in dr. Costa.

## Listek.

### Kantorčica.

Roman s pogorskega zakotja.

(Češko spisala Karolina Světlá; poslovenil Franjo Tomšič.)

(Dalje.)

„Kaj se pa godi,“ ustraši se gospodarica „morda Enefa boleha?“

„Nij bolna in je bolna, kakor se to baš hoče.“

„Torej jej je res slabo?“

„Res, pa bilo bi jej kmalu boljši, ko bi imeli ljudje kaj vesti.“

Dedček je izgovoril ta stavek tako krepko ter na gospodarico pogledal, da je začela slutiti, kaj ga je sem prignalo. A vendar ga vsa nedolžna vpraša:

„Kako to mislite, dedček?“

„Kaj še zdaj niste uganili?“

„Ne; ne vem, kaj hočete s svojimi besedami.“

„Poslušajte tedaj. Jaz imam vnučico in vi imate sina, in ta jej je segel v srce, predno ga je videla, kar ste le vi kriva, ker ste neprenehoma o njem govorila. Zdaj pa, ko se je proti moji volji zopet po vašem zadolženju z njim seznanila, nema razen njega nič v mislih ter vzdihuje, ker sem jej shode z njim skazil; res se bojim, da bi mi čisto ne zvenela. Gotovo bi se pa zopet takoj spametila, saj je razumna deklica in ve, kaj more, in kaj ne more biti, ko bi se z njim nič ne sešla. Pa vi jej tega nečete privoščiti in jo zopet k sebi vabite. Jenik mi je včeraj sporočil, kar ste mi ukazala.“

Dedček je v obrazu ves gorel ko je sosedo obdolževal; a ona je ostala čisto mirna.

„Druzega nemate nič več na srci? vprašala ga je posmehljivo.

„Mislim, da je tega dovolj,“ reče dedček razžaljen.

„Hvala bogu, da nemate nič druzega;“

jaz sem res mislila ko ste tako slovesno začeli, da se je prigodila morda kakšna nesreča.“

„Ali bi ne bila to nesreča, ko bi se moja Enefa v vašega doktorja na dobro zaljubila?“ zakriči dedček jezno.

„Jaz v tem nobene nesreče ne vidim,“ pomuza gospodarica malomarno.

„Da nē?“ zavzame se stavec neverujoč svojim ušesom; „ali, to nij mogoče! Vi le tako govorite, da bi me potolažili. Da bi to ne bila nesreča, ko bi si ga naljubila in on jo zaničeval?“

„In zakaj zaničeval?“

Dedček je jel debelo gledati.

„Kaj nij vaša Enefa pridna, dobrega vedenja, redna, modra, vtipna in zraven ne baš grda? V Otikovih očeh res nijsem videla nikakoršnega zaničevanja, ko je pri zarekovanji na njo pogledoval; prej kaj čisto druzega, ravno nasprotnega...“

„Tem gorše, selka“, reče dedček; „tem

Deželni glavar naznanja, da se bode po predlogu deželnega odbora volilo v prihodnji seji več odsekov.

Potem se seja sklene. Prihodnja seja je v sredo ob 10. uri zjutraj. Na dnevnem redu je volitev raznih odborov in prvo branje predlog deželnega odbora.

## Politični razgled.

### Notranje dežele.

V Ljubljani 16. septembra.

**Cesar** je v Litomericah nagovoril pri dvorskem obedu 8. t. m. škofa Vahala; škof je, vrnivši se, obznanil svojim kanonikom, da duhovenstvu nij treba misliti, da se konfesionalne postave ne bodo strogo izvrševale, da je cesar naglašal nemogočnost vsake koncesije prav energično in da je nazadnje rekel: Tudi cerkev se mora postaviti podvreči.

**Mladočehi** so motivirali svoj vstop z obširnimi spomeničnim spisom, ki ga bodo izdali. — Po brezuspešnem izročevanju adres do cesarja, sklepa „Nation“, da nij „poravnana“ nikjer, nego v parlamentu iskati, in da morajo tudi Čehi začeti računati s faktorjem, kakor so Nemci, — vstopiti v državni zbor.

**Rusinski** katoliški duhovniki, 190 na številu so imeli shod, na katerem so sklenili konfesionalne postave izpolnovati in spoštovati.

Pasivna politika je tudi na južnem **Tirolskem** mej Italijani tak sad rodila, kakor drugod, to je, stranki sami, ki se je je posluževala neizmerno škodovala. Italijani bodo pustili pasivnost in šli v deželni zbor tirolski, katerega se dozdaj nijso udeleževali.

### Vnanje države.

Proti onim, ki so **Bazine** pomogli iz ječe uiti, se je 14. t. m. začela preiskava.

„Internacionalci“ imajo te dni v **Bruslju** svojo shod, katerega se jako malo udov udeležuje. Tudi vse drugo kaže, da internacionalna socijalistična zveza na svoji moči pojemlje.

O **španjskih** zadevah prinaša vladna nemška „Nordd. Allg. Ztg.“ uradno poročilo o dogodku pri Guetarii, katero potrjuje, da so Karlisti nalašč streljali na nemške ladije, vsled česar je tudi nemški komandant dal 15 streliv izpustiti, ki so Karliste prepodili. Nemški uradni list primerja ta karlistični napad kot v eno vrsten z napadom roparske čete na mirne potnike. — Princ Alfonz asturijski, eden pretendentov za španjski prestol, je prišel 14. t. m. v Berlin.

Iz **Londona** se poroča: Kakor „Standard“ piše postaje zopet šlezvigsko vprašanje resno. Danska vlada pripravlja proteste in „represalije“.

gorše. Ako tudi ona njemu dopade, bode jo plašil in ko on od tod odide, ostane deklica z goljufanim srcem in potem se gotovo zgodi, česar se bojim. Vi ne veste, kako mehkega občutja je ona; ali jaz se še dobro spominjam, kaj mi je po svojih staršev smrti počela.“

„Kaj mora oditi sam? — je-li ne more s soboj vzeti?“

Dedček ostrmi.

„Kaj me tako osupneno gledate, dedček, kakor bi bila bog ve kaj neslišanega izrekla?“ posmehne se Mrakotova znova nanj prav srčno; „mislil, da bi moj Otik ne bil najslabši ženin za vašo Enefo. Ali morda veste za njo boljšega?“

„Le nikar me tako-le ne jeziti; saj so to, kar pravite, nemožne reči.“

„Zakaj bi bile to nemožne reči, da bi se ta dva človeka vzela, ako se imata res rada?“

„Nijsta niti enega stanu, niti enako

## Dopisi.

**Iz Trsta** 15. sept. [Izv. dop.] Naš namestnik je uže začel svoje delovanje. Kakor se čuti, briga se res za vsako stvar, in zato ga lahoni in Lahii uže nekako neradi gledajo in tudi „Cittadino“, organ italijansimov je uže nekaterikrat napihnil se proti njemu. A Pino neče biti orodje Lahov in onih prenapetežev, kateri bi radi namestnike a la Hermet imeli, da bi jadrili po zdanji cesti v laško luko. Prejšnji namestniki so zakrivilii v Trstu veliko krivico ne le nam Slovanom nego tudi vladi so škodovalii toliko, da ima zdaj Pino jako težek posel, ako hoče reči v red spraviti in postavam veljavo dobiti. Naše italijansko mestno starešinstvo ima velik greben; ono se še vedno smatra kot edino vladujoče in gospodujoče v Trstu, diktatorno svetovialstvo, sklicuje ne na „historično“ pravo, katero pa ima toliko lukenj kot rešeto. Starešinstvo to je razen nekaterih konservativcev in okoličanov zgolo ultra-laško ali lahonsko ter to pri vsaki priliki v zboru kaže, omenjaje da jih le malo milj daljave loči od obljubljene dežele, to je narejene a „nedovršene“ Italije.

Jezi uže mestno starešinstvo ta malost, da je Pino tako hitro zapazil nepostavni grb na novem municipalnem placu, namreč, samo tržaški grb z izpuščenim cesarskim. To je bilo od namestništva zavrneno in mestni očetje so morali grb izsekati in napraviti nova. Ti gospodje laški ne morajo lahko trpeti v svojem grbu tudi rumenočrne barve. Proti namestnikovi naredbi je uže tudi „Cittadino“ rohnii, a zastoj. Kakor se vidi boče novi namestnik postopal strogo in ne pustil, da bi mu kedo drugi krmil njegovo ladijo; prav tako, postavno in pravično, potem se bode nam Slovanom morda menj bati na steno pritiskanja, kakor je namestnik Mü-ring z nami pustil Lahonom delati. Delegacija municipija je sklenila v svoji zadnji seji novi volilni red, o katerem sem uže enkrat poročal. Bil bi za okolico jako nevaren, če se potrdi, gotovo ne bi imeli zastopnika v državnem zboru po tem novem redu. Uredništvo „Slov. Nar.“ je naredilo opazko pri omenjenem dopisu. A proti njej naj rečem sledeče v pojasnilo, da je stvar tako-le: Mestno starešinstvo tržaško hoče okolico, katera je sedaj volila s četrtrim razredom

vednostna, niti ene izreje: on je bogatinec, učenjak, velik gospod; ona sprosta deklica, neučena, uboga. Ne, to ne gre, mej možem in mej ženo mora biti enakost.“

„Ljubi moj dedček,“ preseka mu besedo Mrakotova, zdaj čisto odvažno; „vi ste mož moder in izkušen; to veste kako vas rada poslušam in se dajem od vas podučevati. Ali v tem obziru sem vendar le izkušenejša od vas. Žalibog, da me je ta izkušnost drago stala. To, kar si vi mislite, pri zakonskih nič ne velja; druge enakosti mej njima nij potreba, nego da se imata oba enako rada. Ako je to v redu, potem se vse ostalo samo od sebe podá in uredi. Poglejte na me; bila sem pokojnemu povsod enaka, imela sva enako premoženje, ime enako dobro, bila sva enako lepa, in vzela sva se v enaki starosti; on nij bil za posvetni hrup, jaz tudi ne, on je bil dober gospodar, jaz dobra gospodinja; bog nama je dal krasnega otroka, pa vendar nijsva ni

mestnim, tako razkosati, da bi celo okolico podteknila mej vse volilne razrede mesta, namreč velike posestnike mej I. razred itd. Na ta način bi se okolici vzela še ta zadnja pravica, s katero so Slovenci sedaj skupno svoje zastopnike volili, zdaj pa bi bili mestnim volilcem le neusmiljeno v majoriziranje in potlačenje prepuščeni. Okoličanski poslanci se ve da in tudi pravična desnica se bodo temu močno v obran postavili, ko pride stvar pred cel zbor. A kruta večina, smatra za svojo nalogo okoličane do dobrega pogoltniti; pričakuje se za ta večer, ko bode o tem debatiralo in sklepalo jako burne seje. Pričakovati je tudi, da ako konservativna desnica svoj plan izvršiti hoče, neke čudne katastrofe. Tudi vlada bode tu morala pokazati, ali ima še kaj pravičnosti za nas Slovence.

### Iz ormuškega okraja 14.

sept. [Izvir. dop.] Veselje je za rodoljuba opazovati, kako napreduje naš narod mej Muro in Dravo na spodnjem Štajerji, kako se zavedajo naši bratje svoje dolžnosti, ki jih kliče na borišče za svoj obstanek in svojo srečo, saj so tukajšnja tla pristopna narodni stvari, samo treba je pogumnega vodnika, ki bi nas navduševal za narodno stvar, da ne bi bilo vse tako mlačno, da bi tudi svobodomiselnii misli prodrle v kri narodovo. Naš narod je le treba podučiti, in on pride do zrelega mišljenja. Mili rojaki dan je napočil, sovražnik napredka in narodnosti še stoji pred vrati, da bi vas rad vlovil v okove vazalstva, torej ne prenehajte od dela.

Lepo se je popeti na vinski breg Holm, ki je izolovan od sosodnjih bregov, od koder si lahko razgledaš južna krasna polja, kako so lepo so obdelana. Drava vali valove po tem bogatem polji in jih nosi mebrate Hrvate, a na severni strani pozdravlja te zopet žitonosno polje, a malo dalje pri, kimavajo ti vinske gore, ki nam rodijo krepotno ljutomersko vino. Kako se ti prijazno smejejo, ker bodo naplačale kmetu njegov trud in skrb, a tebe krepile, da bo veselje. Tukajšnji prebivalci se uže veselijo misleč: zemlja pije, mesec pije, drevo pije tudi mi budemo pili letos vinsko kapljo. Žitno polje obrodilo je zadosti; turšice bode mnogo, posebno kraj Drave. Nij treba mi niti spo-

enega srečnega trenutka skupaj preživela, ker je bila najina ljubezen različna. Ženska se s časom vendar v svojo osodo uda, ali mož se ne uda nikoli, ako ne dobi one, katero baš hoče; do smrti to na njem gloda, da nij mogel zadostiti svojemu srcu in je moral le pamet ali starše poslušati. Na smrti postelji moža, kateri nij prenehal tožiti po drugej, prisegla sem, da svojega sina ne budem sama k ničemur silila, nego da mu hočem svetovati, naj ne posluša družega, nego svoje srce. Naj si izvoli nevesto čisto po svoji misli, ne glede niti na premoženje niti na stan — le da bode poštena in da ga bode rada imela, kakor on njo. Vi pravite, da ima Enefa Otika rada, vprašam vas še enkrat, more li dobiti pridnejšo nevesto od nje?“

Dedček je bil, od toga kar je slišal, tako omamljen, da nij vedel, kaj bi odgovoril.

„Povedati moram, da je tega uže precej dolgo, kar mi prihaja na misel, da bi vaša

minjati, da je kulturno stanje sploh v povoljnem razvoju.

Naš narod, prebivajoč mej Muro in Dravo je jako delaven in priden sploh v vsakem oziru. Njegova delavnost vidi se jasno na lepo obdelanih vinogradih in polji. Vse je v redu. Narod je delaven, kot bučele: ko obdela svojo zemljo in doma opravi svoj posel, ide dalje k svojim sosedom v Medjimurje in na Hrvaško. Od rane pomladi pa do pozne jeseni romajo krepki dečki in brdke deklice iz naše dežele na Hrvaško, gder si iščejo dela, da bi si kaj prislužili, da bi lože preživeli zimo. Varaždinski meščan pita samo za slovenske težake, a za Zagorca se ni ne zmeni, le Micike so njemu dobre težakuje; saj je uže prepričan, da delajo Štajerci najlepše in najpridneje. Lepo je torej od naših Slovencev, da najprej doma opravijo svoje delo, po tem pa še idejo pomagat svojim sosedom, ki jih dobro plačujejo. In naše Slovenke, kako lepo pojejo po varaždinskih ulicah, ko se iz polja vračajo v mesto, da se kerubinski glasi razlegajo od zida do zida; in za tega del so še boljše priljubljene. Vse to je lepo in hvale vredno ali žalostno, ker je Varaždin dosti veliko mesto, gder je večkrat polno vojakov, ki širijo demoralizacijo mej naše ženske, da se vračajo v svojo domovino z drugimi čustvi. Tudi svobodno trdimo, da varaždinska polja ne bi bila obdelana, ako ne bi zahajali naši ljudje iz spodnjega Štajerja vse iz ljutomerskega okraja njih obdelovat. Naši siromaki in tudi premožnejši potujejo še dalje v Slavonijo in Krajino. Posebno krepki dečki se naorožajo s cepovi, in idejo mlatiti, da bi si prislužili zrnja v raznih krajih. Po tem si ga pripeljejo domov, nekaj si ga pustijo za živež, a drugo razprodajo, da si nakupijo obleke. V Krajino uže zdaj ne idejo radi, ker so se tam zadrage razdelile, tako da zdaj naši fantje menj dela dobivajo. Ali naj nikdo ne misli, da je pri nas malo tacihih težakov. Izmej delavcev zahajajo mlatiči najdalje na jug. Vredno je spomena, da pripovedujejo, kako se kje ljudje hranijo dobro ali hudo. Najboljša jedila dobivajo pač doma, potem pa v Granici, a jako slabo v Medjimurju, kjer so ženske slabe gospodinje; ljudstvo sploh demoralizirano. Vidi se tudi jasno, da bi se iz takega zaroda še dalo nekaj večjega napraviti v vsakem oziru, če

ga ravno tlači z ene strani Nemeec, z druge Madjar, a samo na tretji strani ima prijaznega soseda brata Hrvata.

(Konec prih.)

**Iz Zagreba 14. sept. [Izv. dop.]** Sabor je v zadnjih svojih sednicah sprejel osnovo o tiskovnem zakonu in o pogojnem odpustu kažnikov. Osnova o tiskovnem zakonu nij preveč liberalna. „Obzor“ sam priznava da ne preobijuje preveč liberalnega duha v njej, magjaronska „Drau“ pa pravi, da je še hujši nego je bil Bachov tiskovni zakon. Res je, da bode tudi po novem zakonu se morala vlada za posebno dozvolvo prositi za vsak novi časopis, za da je za politične časopise kavcija na 4000 gld. dosta visoko postavljena; vendar pa smo zadovoljni in veseli novega tiskovnega zakona, posebno če pomislimo na vse tisto preganjanje, katero je naše časopisje pod Rauchom in Vakanovičem na temelji Bachovega tiskovnega zakona pretrpeti moralo, katero je za prihodnje celo nemogoče. Po novem tiskovnem zakonu bodo v tiskovnih pravadah porotniki sodili in uže v tej edinej ustanovi je toliko liberalizma in napredka za nas, da moremo celo zadovoljni biti. Poročevalec dr. Posilovič je rekel, da naj ima naš narod toliko svobode, kolikor je njegovo kulturno stanje prenesti in prebaviti more. Razbrzdana tiskovna svoboda more v onej meri škoditi, v kateroj more zmerna tiskovna, svoboda, prilagodena kulturnemu narodnemu stanju, koristiti. — Prva prihodnja saborska sednica bode stoprv v soboto. Do tega dne bo namreč zakonodalni odbor zakonsko osnovo o kaznenem postopanju dogotovil, ki pride sedaj prva pred sabor. Zakonska osnova o preustrojtstvu deželne uprave leži pa sedaj pri ogerskem ministerstvu. Prvi banov doglavnik Jovan Živkovič je bil zavoljo te toliko važne osnove sam v Pešti, ter je baje ogersko ministerstvo celo zanjo pridobil. Vprašanje glede velikih županov, katere zakonska osnova odpravlja, je baje tako rešeno, da je obemá ustreženo: ogerskej hiši velikašev s tem, da bodo v njej naši veliki župani tudi v prihodnje zastopani, našej deželni upravi pa s tem, da jih ne bode morala plačevati. Način po katerem se bo to doseglo, pa še nij znan. Od preustrojtstva deželne uprave je tudi naš proračun za prihodnje leto odvisen, kajti poleg namerjavane nove uprave, bode proračun

celo drugačno lice dobil. — Kakor znano, izjavil je naš nadbiškup Mihalovič v generalnej razpravi o novem šolskem zakonu na kratko, da je on proti zakonu. Pametnejše bi pa bil storil, če niti k generalnej debati prišel ne bil, kakor ga tudi k glasovanji nij bilo. Govori se tudi, da je dobil neposredno iz Rima iz jezuitske propagande nalog, da se ima proti novemu šolskemu zakonu javno izjaviti. Rimu nepokoren biti ima se pa za greh proti svet. duhu. Iz tega enega slučaja se vidi, da nemajo naši škofje prav nobene samostalnosti več ter da v rimokatoliškej cerkvi ne vlada več papež, nego jezuitski general Beks. Vse posvetno duhovništvo mora denes tako plesati kakor jezuitje godejo, ker ti smatrajo ves rimokatoliški svet za svoj misijon.

## Domače stvari.

— (Program 1. občnega zbora slovensko štajerskih učiteljev) v Mariboru. 20. t. m. ob 7. zvečer je predzborovanje. Ob 9. uri 21. t. m. je glavno zborovanje. Ob 1. uri skupni obed 80 kr. za osobo. Ob 3. popóludne izlet k vinorejski šoli. Ob 8. zvečer je učiteljska „beseda“ (koncert) 22. od 8 — 10. ure je pohod mariborskih šol ob 10. drugo glavno zborovanje in ob 1. uri izlet k izgledni šoli v Rodvanj. Zborovalo se bode v Wiesthaler-jevi dvorani (Hotel zur Stadt Wien). Za stanovanja po nižji ceni je preskrbljeno.

— (V „Soči“) beremo sledeče: Iz Trsta se nam piše 8. sept: Te dni sem bil v Ljubljani, kjer so mi v moje veliko čudenje in strmenje pripovedovali, da pisatelj tistih čez vso mero surovih in strupenih člankov, katere „Novice“ nekaj časa sem s podpisom „Remšeniški“ ali v obliki dopisov „Izmed gora“ prinašajo in iz katerih se bere prav osobno sovraštvo dr. Vošnjaka, Stritarja in družih za slovenski narod in njegovo prosveto zaslužnih mož, nij nihče drugi kakor tist glasoviti socijalni demokrat, ki je pred par leti tukaj pri nas se svojim prijateljem Mohorčičem „Primorca“ uredoval ter v omenjenem listu vse ljubljanske prvake v peklenškem žveplji žgal in vse mračnjake na gorečem petroleji pekel. Zdaj se je pa ta značajni vrli mož iz socijalnega demokrata premenil v konservativnega klerikalca. Da

vnučka mojemu sinu pristovala. Res je, da nema niti njegove vzgoje niti izobraženosti; ali kako ga razume, kako mu je dobra, kako ga povzdiguje! Saj ste tako ali tako zapazili, kako je vselej z njim potegnila; še ko ga nij poznala, nijsem smela o njem ničesa reči, kar jej nij dopalo — takoj mi je po pravila, takoj me pokarala za to. Otik nij hudoben človek; ne, on je občutljivega srca. Pa kakor pravim, navlekel se je v Pragi svetá, on je v njem povsod doma, kakor sem uže dostikrat pravila, ker ga nij mati odgojila. Upam pa dozda trdno, da to, kar mu manjka, popravi razumna žena in ga celega preobrue. Kdo pa za to boljše pristuje, nego Enefa? katera druga ve, kakor ona, kaj je prava modrost, katera se le z bogom spravlja in nikoli z ljudmi? Ali nijsem hotela nič reči, nič dražiti in se v nič mešati; saj sem vam uže povedala zakaj.“

„Za njo to nij, niti zanj,“ majal je dedček sumljivo z glavo. „Sama pravite, da

smrdi po svetu. Ali jej ne bode v tem svetu, katerega se je navzel, prostost in nizki rod očital?“

„Kakšnega rodu je pa on?“ Nij tudi on iz vasi kakor Enefa? V tem obziru si pač ne sme ničesa očitati. In kar se tiče njene prostosti, mislim, da bode v Pragi kmalu dohitela, kar jej in če jej res kaj manjka; ali meni se zdi, da se bodo tam mogle ženske od nje učiti, nijso nič posebnega, kakor vem od Otika. Potem pa, saj Enefa nij videti kakor kmetska; in kmetskega obnašanja tudi nema, pri vas ga še nij nikoli nihče imel.“

Dedček zopet obmolči; nij se dalo temu, kar je pravila, nič ometati — govorila je denes kakor same bukve.

„Pustite torej, dedček, prosim vas, naj se ta reč sama izteče,“ nadaljuje gospodárica. „Da ga ima ona rada, to ste vi izkusili in da je on njej naklonjen, to sem zopet jaz opazila. Celi čas, kar je nijste sem pustili, hodil je kakor izgubljena ovca; nič,

prav nič nij bilo z njim početi. Kaj je počel! Škoda da ga nijste videli; na nikogar se nij ozrl, nikomur odgovoril, ob vsacega se je zadel. Kdor se mu nij s poti ognil, z vratami je lopotal, da je bilo groza, cele noči sem ga slišala nad soboj po sobi se sprehajočega. Dolgo sem ga pustila trapati in mislila sem si „to ti je prav, saj si itak divji dovolj; le ukroti se malo!“ Ali ko je šla jéd z mize kakor na mizo, tu sem vedela, da mu gre uže do živega in da se ga moram usmiliti; zato sem vam rekla da bi vendar zopet enkrat Enefo k nam pustili. Mislim, da se je vanjo zaljubil takoj ko jo je prvič srečal, in zdi se mi zelo, da se je nalašč bolnega delal, le da bi prišla in mu zarekovala.“

„Saj sem vedel, da mu nij nič bilo in da je le pamet iz nje spravljal!“ vsklikne dedček vesel, da je vsaj nekaj uganil.

(Dalje prih.)

